

Antoni Oliver

Fortunio Bonanova és un personatge que encara resta a la memòria de la gent. Els més majors -encara en queda més d'un- el varen conèixer a la seva joventut, altres el veran a les aparicions en el transcurs de la seva extensa filmografia, almenys l'identificaven i sabien que era mallorquí. Es pot dir que és un personatge que ha estat present a la vida ciutadana -de Ciutat- durant anys i que es fa bé en voler recuperar la seva figura. La principal dificultat és la pròpia llegenda del personatge -que comença en el seu origen i a l'origen del seu pseudònim artístic- i la dificultat que sempre du anar a les fonts orals o escrites contemporànies per les imprecisions i manca de distància amb el personatge. Es confon el mite amb la realitat i el personatge acaba, en ocasions, essent víctima del seu propi mite -encara que aquesta afirmació sigui un tòpic- o una caricatura de si mateix. En tot cas, resta molt desdibuixat.

És difícil, doncs, iniciar una investigació biogràfica sobre un home d'aquestes característiques i més encara quan ell mateix ha jugat en ocasions amb l'ambigüïtat i ha intentat construir-se el seu propi personatge a mesura que ha anat passant la vida. Amb Fortunio Bonanova pot passar allò que sovint passa amb molta gent -sobretot quan són "artistassos", que diria Josep Pla- i és que la riquesa de matissos dificulta una aproximació biogràfica.

Catalina Aguiló i Josep Antoni Mendiola han fet una biografia essencial, sucinta, de Bonanova, documentada fins allò on han pogut, i que és valuosa com a primera passa cap a un estudi més a fons. Bonanova era un personatge proteic i atrabiliari, desbordant de vida que va tenir el seu minut de glòria i va acabar, com diu en el pròleg del llibre Eduard Jordà, vivint a Madrid fent alguns papers secundaris i

sobrevivint gràcies a que la seva dona treballava a la Base de Torrejón.

La base del llibre són els retalls de premsa aportats per la pròpia família de l'actor i una recerca entre diversa bibliografia -detallada al final- això com la filmografia completa. És dóna compta de la seva dedicació també al teatre, la cançó, el periodisme, i de la

dedicació breu a la vanguardia artística quan firma el manifest ultra amb Borges, etc. Va ser un artista polifacètic, com molts d'altres que es dediquen, amb més o menys talent, a l'espectacle. En els anys trenta i quaranta no era fàcil obrir-se un camí a la indústria cinematogràfica nordamericana. I menys per algú de parla hispana, encara que existia una indústria destinada al mercat sudamericà. Fortunio Bonanova va tenir les seves actuacions estelars a *Ciudadano Kane*, d'Orson Welles i a *Cinco Tumbas al Cairo*, de Billy Wilder. Ambdós papers estan escrits aposta per ell i es pot dir que les

seqüències que interpreta en aquestes dues pel·lícules tenen una certa entitat per sí mateixes i adquireixen relevància argumental pròpia.

L'actor mallorquí va ser un secundari que complia amb professionalitat, però tampoc era tan bo com es pensava. Ell mateix fa una sèrie de consideracions sobre les seves distintes facetes i es compara fins i tot amb Orson Welles. "Un home de llegenda" és el títol que han triat els autors del llibre. Un home que va ser popular, va conèixer una certa glòria, encara que modesta, i morí bastant oblidat, aquesta és la veritat. La vida de Fortunio Bonanova va ser la d'un aventurer, convençut de la seva bona fortuna. El llibre compta alguna anècdota reveladora de com podia ser la personalitat del personatge, o de com ell mateix es va projectant. Bàsicament, es tracta de la seva vida a través de la filmografia. Eduard Jordà, en el pròleg, fa una semblança més humana i literària. La major virtualitat del llibre és la filmografia exhaustiva i la informació gràfica que conté -també facilitada en bona part per la família de l'actor- que ajuden a comprendre l'època i també els diferents personatges que, no només a la pantalla, va encarnar Bonanova -el latin lover, el galan, fins i tot el torero- que formen part, en ocasions, d'aquesta llegenda que es va autofabricar. ❖

Fitxa

Títol: Fortunio Bonanova.
Un home de llegenda
Autors: Catalina Aguiló
i Josep Antoni Mendiola
Editorial: Di7
Binissalem, 1997
Pàgines: 101